

Murstensværk om magiske, maniske Musk

Dorte Toft har set nærmere på myten og magien omkring manden, Elon Musk i anledning af en ny bog om ham.
Illustration: Flickr, Thierry Ehrmann.

Dorte Toft
25.09.2023

ELON MUSK // OMTALE – Dorte Toft skriver om manden Elon Musk i anledning af en mursten af en ny bog på 688 sider om brand-fænomenet, som har kastet mange og lange anmeldelser af sig i USA.

BIOGRAFI: Elon Musk

Forfatter: [Walter Isaacson](#)

Oversat af Jakob Levinsen

Forlag: [Gutkind](#), 2023, 706 sider, er udkommet.

Elon Musk er en sær fætter – fræk som en slagterhund. Han rækker efter stjernerne, med tendens til at sparke andre ned under jorden. Begavet som få, visionær som endnu færre og med et personligt brand stærkere end nogen anden erhvervsboss.

Musk, der har en bachelor i både fysik og økonomi, er en sand mediedarling på grund af Tesla-bilerne, SpaceX-rumraketterne og planerne om bosætning på Mars. Af samme årsager er han en slags guru for en enorm skare af især yngre og midaldrende mænd. Også aktiemarkedet elsker ham.

“Hvis du nogensinde ønsker at få en fjende for livet, så prøv at stå mellem Musk og ”full credit” for et projekt, han er involveret i

Men Musk begår også dumheder af format, ligesom andre store mænd, omend fejl ifølge ham altid er de andres skyld. På den negative side tæller desuden, at empati for ham er en by i Sibirien, og han elsker at provokere folk helt op i det røde felt. Alt bruges, ikke mindst på det sociale medie Twitter, opkøbt i 2022 og omdøbt til X.

Han lader heller ikke de såkaldte *trolls* meget tilbage, hvad angår misinformation og nedsabling af ”woke” holdninger.

“The woke mind virus is either defeated or nothing else matters
— Elon Musk (@elonmusk) December 12, 2022

Intet under, at der allerede er skrevet et utal af artikler om ham, og at hans portræt har fyldt forside efter forside. På bogfronten foreligger der nu to biografier om den kun 52-årige mand, heriblandt den netop udgivne moppedreng på 688 sider med titlen *Elon Musk*.

Fra Einstein til Jobs og Musk

Bogen er skrevet af historikeren Walter Isaacson, der tidligere har forfattet bøger om exceptionelle mænd som Albert Einstein, Leonardo da Vinci og Steve Jobs. Den forrige biografi af Musk udkom allerede i 2015. Den er skrevet af teknologijournalisten Ashlee Vance og oversat til dansk med titlen *Elon Musk: Tesla, PayPal, SpaceX og jagten på en fantastisk fremtid*.

Walter Isaacson har fulgt Musk tæt i to år, deltaget i møder, talt med ham på tomandshånd, fået indblik i mails og meget andet. Bogen har i overvejende grad fået positive anmeldelser, også for at være velskrevet og letlæst trods omfanget, der dog også møder kritik.

Generelt er anken, at bogens forfatter er gået for meget op i at lave bogen, som Elon Musk selv kunne ønske sig

Mediernes egne politiske inklinationer præger dog. I **Los Angeles Times** påpeger skribenten, at retssager om racisme hos Tesla ignoreres, ligeså en lovstridig fyring i forbindelse med forsøg på at organisere de ansatte. Også snyd, der i starten førte til en falsk følelse af sikkerhed hos Tesla-køberne, er udeladt.

Mest farvet blandt anerkendte engelsksprogede aviser er nok anmeldelsen i den venstrelænende avis **The Guardian**. Her gives dommen, at bogen er renset for nyheder, kedelig og næsten lige så godt kunne være skrevet af en chatbot. Søsteravisen *The Guardian Observer*, der udgives hver søndag og er kendt for at være mere midter-/højrelænende, har en langt mere positiv tone.

Elon Musk // Walter Isaacson

Den nye bogs forside. Biografien udkom på dansk samme dato som originaludgaven på engelsk.

Ikke kritisk nok

På tværs af anmeldelserne ses en del fokus på berømthedens børneproducerende privatliv og et ellefte barn afsløres – vistnok. Men generelt er anken, at bogens forfatter er gået for meget op i at lave bogen, som Elon Musk selv kunne ønske sig. En svaghed, som ikke er ubekendt i de biografier, der skrives med stor imødekommenhed fra den skildredes side.

Mest opmærksomhed i foromtalen – og hos anmelderne – fik forfatterens appetizer serveret op til bogens udgivelse. Den handlede om Musks indblanding i Ruslands krig mod Ukraine.

Den satellitbaserede internetforbindelse Starlink, ejet af Musk-koncernens rumfartsselskab SpaceX, bruges flittigt af Ukraine. Da militæret også ønskede at bruge nettet i forbindelse med et planlagt droneangreb på russiske krigsskibe i Krim-havnebyen Sevastopol, afslog Musk, og fjernstyringen af dronerne svigtede. Ifølge bogen havde han “secretly told his engineers to turn off coverage within 100 kilometers of the Crimean coast”. Musk frygtede, at angrebet kunne udløse en så alvorlig eskalering af krigen, at det ville føre til en konfrontation mellem Rusland og Nato.

“Selve bogen åbner Isaacson med at beskrive Musks barndom som et mobbeoffer med udiagnosticeret Aspergers. Hans far er iskold med racistiske træk, moderen veg, og opvæksten skete i et såre voldeligt Sydafrika

Den historie måtte Walter Isaacson dog hurtigt dementere på de sociale medier, fordi Elon Musk selv tog til orde. Starlink-nettet over Krim havde længe været slukket, og jævnfør brugsbetingelserne kunne nettet heller ikke bruges som led i militære angreb. Sådan lød forklaringerne. Hvad der er sandt, kan kun de involverede vide.

“Much appreciated, Walter.

The onus is meaningfully different if I refused to act upon a request from Ukraine vs. made a deliberate change to Starlink to thwart Ukraine.

At no point did I or anyone at SpaceX promise coverage over Crimea.

Moreover, our terms of service clearly... <https://t.co/jmNtScM5LY>
– Elon Musk (@elonmusk) September 9, 2023

Elon Musk var mobbeoffer og er plaget af dæmoner

Selve bogen åbner Isaacson med at beskrive Musks barndom som et mobbeoffer med udiagnosticeret Aspergers. Hans far er iskold med racistiske træk, moderen veg, og opvæksten skete i et såre voldeligt Sydafrika.

Musk slås med sine dæmoner, siger sangeren Grimes, mor til tre af hans børn og foreløbig hans tredje ekshustru.

Forfatteren støber et fundament, der kan skabe en forståelse af de kræfter, der driver Musk på godt og ondt. Hans ambitioner om at skabe noget stort, bemærkelsesværdigt og den nødvendige risikovillighed derfor, men også hensynsløsheden – som fader, så søn.

I Danmark er Musk mest kendt for de eldrevne Teslaer, som ligger flot på listen over de mest solgte elbiler herhjemme, og hvor et par store prisnedsættelser i 2023 både gav harme blandt dem, der netop var kommet i Tesla-klassen, og glæde for dem, der tragtede efter at kunne sætte sig bag rattet i statussymbolet.

Fjende for livet

Hvad de fleste danskere tror, er, at Musk er skaberen af Tesla, men han kom ind som investor et par år efter starten. Selskabet er oprettet af to visionære ingeniører, og som Musk ifølge [boganmeldelsen](#) i Washington Post bærer et evigt nag til. Journalisten tilføjer i en parentes følgende: Hvis du nogensinde ønsker at få en fjende for livet, så prøv at stå mellem Musk og ”full credit” for et projekt, han er involveret i.

En anden parentes fra samme anmelder er også interessant. Blandt Musks kendte satsninger er *Hyperloop* – betegnelsen for en slags tunnelbane i et rør, hvor toget grundet vakuum og fravær af fysisk modstand skulle kunne opnå en fart på pænt over 1000 km i timen.

Ifølge Musk ville den teknologi ændre alt, men Isaacson skriver: ”Det ændrede ingenting”.

Anmelderen tilføjer, at [Musk har erkendt, at han med Hyperloop søgte at underminere Californiens planer om et højhastighedstog mellem de store byer](#). Om det var, fordi et sådant tog ville være en konkurrent til Teslaen, eller fordi han mente, han kunne gøre det bedre, forklares ikke.

Hyperloop er foreløbig kun blevet til nogle få forkølede forsøg i Nevada, men Musk havde scoret en kæmpesucces mange år tidligere med betalingstjenesten PayPal. Det var salget af den succes, der muliggjorde hans store investering i Tesla.

Jeg har fulgt Musks præstationer, ligeså Peter Thiels, og interessant nok var Thiel med i et kup, der kostede Musk posten som administrerende direktør for PayPal

PayPal blev for amerikanerne revolutionerende. Hidtil kunne der kun anvendes checks eller kontanter til indbyrdes overførsel, nu skete det elektronisk – og lang tid før MobilePay så dagens lys.

I ryggen havde PayPal yderligere en højtbegavet tech-iværksætter, Peter Thiel, der ligesom Musk i dag er blevet mangemilliardær på sit fremsyn. PayPal har nuppet en anseelig del af betalingsmarkedet og ikke kun i USA. I alt har tjenesten 435 millioner brugere.

PayPal revolutionerede måden, amerikanerne betalte og overførte penge på online. Adskillige nuværende digitale virksomheder er startet af den såkaldte “PayPal Mafia”, som bl.a. Elon Musk og Peter Thiel er en del af. Foto: CC BY-NC 3.0

Elon Musk kuppet ud

PayPal-forhistorien nævnes naturligvis i bogen, men jeg bør tilføje, at jeg ikke har min viden derfra, for jeg har ikke læst den nye bog, kun anmeldelserne. For en

teknologijournalist vil der være relativt lidt nyt at hente om selve businessdelen i en bog rettet bredt.

Jeg har fulgt Musks præstationer, ligeså Peter Thiels, og interessant nok var Thiel med i **et kup**, der kostede Musk posten som administrerende direktør for PayPal. Kuppet blev effektueret, mens Musk var på kombineret bryllups- og forretningsrejse. Balladen skyldtes blandt andet uenighed om, hvilken softwareplatform PayPal skulle være på.

Interessant om konflikten, også i nutidig sammenhæng, er, at Musk ønskede at ændre det sigende navn PayPal til X. Det krav om ændring mødte en voldsom modstand, også fordi test i fokusgrupper viste, at navnet for let blev koblet til porno.

Twitters brand på møddingen

Men Musk er stadig så besat af det X, at hans første barn med Grimes, en søn, i daglig tale kaldes X (døbt X Æ A-XII Musk). Og efter købet af det sociale medie Twitter for et eksorbitant beløb, 44 milliarder dollars, omdøbte han, som tidligere nævnt, tjenesten til X, hvilket blev mødt med hovedrysten. Musk smed et såre veletableret og stærkt brand i journalist- og politikerkredse på møddingen. Et lille skår i eget brand.

New York Times' anmelder spørger: Bliver Twitter Musks Waterloo? Næppe

Siden har han fyret over 75 procent af de ansatte, stabiliteten blev ramt, moderationen – sorteringen af, hvad der går og ikke går – er svækket. Niveaueet af misinformationer steg, og folk, der tidligere var smidt af Twitter grundet såkaldt hadtale, kom ind i varmen igen. Annoncører trak sig, og provenuet faldt voldsomt.

Endelig er der skåret på funktionalitet for at få folk til at betale for at få den tilbage. Via betalingen får de desuden ret til at skrive langt, ligesom på Facebook. Der er desuden åbnet for, at X kan blive konkurrent til Googles YouTube, og der er bragt indhold, som YouTube selv har blokeret efter klager.

New York Times' anmelder spørger: Bliver Twitter Musks Waterloo? Næppe. Han har stadig succesen med børsnoterede Tesla, en succes, der omfatter et fremskridt på et område, hvor manglende fremskridt har plaget, nemlig batteriområdet. Teslas batterier ses omtalt som de bedste til elbiler. Også til hjem med solceller har Tesla et bud, ligesom der arbejdes med batteriteknologi til lagring af strøm i helt store sammenhænge.

Hvis man har mod på at have Musk hængende i stuen, har kunstneren Iryna Kastsova malet ham i Andy Warhol-style. Her [fra 1stDibs](#).

Gav Nasa baghjul

Rumfartsselskabet SpaceX, som gav et længe udsultet Nasa baghjul, er stadig privatejet, men ifølge Wall Street Journal nu profitabelt. SpaceX har både Nasa og andre offentlige instanser som kunder foruden private koncerner, og de køber alt fra satellitopsendelse til forskning og produktudvikling.

Bemærkelsesværdigt og besparende er SpaceX' genbrug af den del af raketten, der tager det første og hårdeste løft. YouTube-videoer af landingen efter affyring tæller også med i Musks i forvejen imponerende personlige brand. I øvrigt klarede SpaceX sig igennem nogle hårde år takket være en stor investering fra Musks tidligere banemand, Peter Thiel. Business er business.

Det er drømmen om at kolonisere rummet, så menneskeheden ikke er "fucked", hvis Jorden går under

To andre drømme realiseres næppe i hans levetid. Det er drømmen om at kolonisere rummet, så menneskeheden ikke er "fucked", hvis Jorden går under. Samt drømmen om via chip-implantater i menneskers hjerne at lade "mennesker og kunstig

intelligens arbejde sammen”, hvorved mennesker, der har råd til det, bliver klogere end mennesker, der ikke har.

Forsøgene køres af **hans firma Neuralink**, men foreløbig kun på aber, og selskabet er anmeldt for dyremishandling af en NGO. Musk har i øvrigt oprettet et firma med navnet xAI i år, hvilket har fokus på artificial intelligence, den kunstige intelligens.

Af boganmeldelserne fremgår en del om Elon Musks privatliv med foreløbig ti børn – eller 11 – som han har med foreløbig tre hustruer samt en ansat chef, han leverede sæd til. Flere af disse kvinder bidrager til bogen – og jævnfør anmeldelserne – ikke som bitre. Også en af hans voksne tvillingesønner deltager, men ikke den anden, der skiftede køn og afbrød al kontakt med ham. Det kan spille ind på, at Musk på Twitter jævnligt raser mod trans-ideologien.

Ventureinvestorers favorit

Elon Musk er imidlertid verdens rigeste mand, jævnfør tidsskriftet Forbes, og aktiemarkedet elsker ham som nævnt. Men hvorfor? Han har jo også budt på flaskoer. Spørgsmålet stillede jeg til en god bekendt, der har en fortid som IT-iværksætter og nutid som investor.

“Det er et helt andet niveau end de iværksættere, vi ser i fx “Løvens hule”, hvor visionerne er så små, at selv ikke en myre kan få højdeskræk

”Musk er et unikum – en *brillant executer*, som man kalder det i virksomhedstermer. En god idé betyder intet, for dem er der masser af. At kunne fokusere og gennemføre er langt sværere, og en langt sjældnere egenskab.”

“Man skal evne at få folk til at følge en, at tiltrække et dygtigt team, der køber ind på ens måske meget højtflyvende idé. Og Musk evner at tiltrække både medarbejdere og investorer på samme måde som hans gamle kollega, Peter Thiel,” siger investoren, der foretrækker at være anonym. Han fortsætter:

”Venture- og seedinvestorer regner typisk med en succesrate på 1:10 i deres investeringer. Men med Musk, selv hvis han engang måtte lave en hitrate så lav som 1:10, kan man være ret sikker på at få pengene hundrede gange igen på hans succeser.”

“Det er et helt andet niveau end de iværksættere, vi ser i fx “Løvens hule”, hvor visionerne er så små, at selv ikke en myre kan få højdeskræk.”

Forfatteren Walter Isaacson diskuterer sin bog på public service-kanalen PBS' NewsHour.

Denne artikel udkom først i KForum, som POV har en mediepartneraftale med.
[Læs originalen her.](#) Se alle POV's [mediepartnere her.](#)

Læs mere [af Dorte Toft i POV her.](#)

biografi

Elon Musk

paypal

Peter Thiel

starlink

Tesla

Twitter

walter isaacson

X

Dorte Toft

Dorte Toft er journalist og forfatter. Hun indledte sin karriere som programmør, tog siden journalistuddannelsen, og på hendes CV står Dagbladet Børsen, Berlingske, Computerworld og DR m.fl. I de senere år er det især udfordringer ved kunstig...

Modtag POV Weekend, følg os på Facebook – eller bliv medlem!

Hold dig opdateret med ugens væsentligste analyser, anmeldelser og essays i **POV Weekend** – hver fredag morgen.

Det er gratis, og du kan tilmelde dig her →

Ja tak, send mig POV Weekend

POV er et åbent og uafhængigt dansk non-profit medie.

Har du mulighed for at bidrage til vores arbejde? Bliv medlem her →

25 kr./md.

50 kr./md.

100 kr./md.

Overblik

TOPHISTORIER

SENESTE

POV International

OM POV

REDAKTION